

Ні – антисоціалній реформі охорони здоров'я в Україні!

Конституція України проголошує людину, її життя і здоров'я «найвищою соціальною цінністю». Сфера охорони здоров'я, яка стоїть на сторожі цієї цінності, сьогодні потребує реального реформування, щоб відповідати європейському рівню стандартів надання медичних послуг населенню, докорінного поліпшення умов праці медичних працівників та її оплати.

Однак, всупереч цим цілям та вимогам профспілок і суспільства, в країні без референдуму під виглядом «оптимізації та ефективного, економного використання фінансових ресурсів в галузі», яка і без того фінансується по залишковому принципу, проводиться так звана реформа системи охорони здоров'я, яка зачіпає інтереси кожного.

Вона проводиться у рамках політики лібералізації, спрямованої на підвищення прибутків приватного капіталу, в умовах недопущення профспілок, широкої громадськості до реального впливу на процес обговорення і затвердження державного бюджету і міжбюджетних трансфертів, внаслідок чого мільйони людей опинилися на узбіччі.

Переведення громадських медичних установ на самоокупність, повальне впровадження платності медичних послуг, різке зменшення державних витрат, скорочення лікарень (насамперед, стаціонарів) і штатів, поступова приватизація вивільненої нерухомості та передача громадських лікарень в управління приватному бізнесу катастрофічним чином позначаються на здоров'ї населення країни.

Приватизувавши первинну ланку, влада планує змінити механізм фінансування охорони здоров'я. Розраховувати вартість послуг збираються за допомогою системи ціноутворення (DRG). У вартість по DRG-системі входить увесь комплекс загальних стаціонарних послуг, сплачувати за який виявиться неспроможною більша частина населення України. При цьому влада чинить супротив удосконаленню методології визначення прожиткового мінімуму та приведенню його у відповідність до положень Конвенції МОП №117 про основні цілі та норми соціальної політики, продовжує волонтаристські розраховувати вартість споживчого кошика без включення до нього життєво необхідних витрат на житло, оздоровлення, платні медичні послуги, освіту, тощо.

Серед першочергових завдань «реформаторів» - внесення змін до ст. 49 Конституції України, яка наголошує, що кожен має право на охорону здоров'я, та ст. 22 Конституції України, яка закріплює принцип гарантованості конституційних прав і свобод, неможливість їх скасування. Далі - зміни до Податкового та Бюджетного кодексів, а також Основ законодавства України про охорону здоров'я. Після чого буде введена тарифна сітка на послуги лікарень. При цьому влада не має наміру забороняти так звані «добровільні» пожертви лікарням.

У результаті основна частина населення незабаром буде зовсім позбавлена доступу до медичної допомоги, а інша її частина буде змушена платити за неї в повному обсязі не тільки через систему соціального страхування, а й безпосереднього зі свого гаманця. Однак комерціалізація медицини не створить умов для реального поліпшення системи охорони здоров'я громадян: метою комерційної медицини є не здоров'я пацієнтів і нації в цілому, а отримання прибутку. Національна стратегія розвитку охорони здоров'я повинна фокусуватися на потребах пацієнтів, а не на їх купівельній спроможності.

У сфері соціально-трудових відносин ця «реформа» ще більш підсилює величезний дефіцит медичних кадрів, у разі збільшує трудове навантаження на основну масу працівників охорони здоров'я без адекватної оплати додаткової праці, веде до зниження реального рівня заробітної плати, створює умови для зростання корупції і свавілля адміністрації і чиновників. Щоб побороти корупцію необхідно в першу чергу підвищувати зарплату лікарям, а не поліцейським і слідчим МВС, платити не лише за підбиту військову техніку, а за врятовані лікарями життя. Складається враження, що влада піклується про збереження свого благополуччя, а не про здоров'я української нації.

Не в силах упоратися з дедалі більшим потоком пацієнтів, лікарі змушені приділяти їм все менше часу. Масовим явищем для медпрацівників стали фізичне і психологічне виснаження, синдром професійного вигорання.

Пацієнти і переважна частина лікарів, особливо середнього та молодшого медичного персоналу, в цій ситуації опиняються по іншу сторону «барикад» щодо тих, хто розв'язав черговий виток антисоціальних реформ.

Все це призводить до різкого зростання соціально-трудових та професійно-виробничих конфліктів у сфері охорони здоров'я, які поки що не виливаються в масові протестні акції тільки тому, що на Сході України йде війна. На цій неоголошеній війні саме державна система охорони здоров'я успішно справляється з потоком поранених і покалічених людей, повертаючи їх до лав збройних сил. Приватні клініки без медичної страховки або оплати медичних послуг допомоги не надають. Масовий героїзм проявляють лікарі та медсестри громадського сектору, які нерідко працюють під артобстрілами і ракетними атаками, отримуючи за свою самовіддану роботу копійки. Якби не медичний персонал державних лікарень, тисячі людей були б зовсім позбавлені медичної допомоги.

Покладена в основу реформування охорони здоров'я грузинська модель після зміни влади в Грузії була демонтована. Новий уряд, який прийшов на зміну реформаторам, виділяє сьогодні на охорону здоров'я, яка практично стала безкоштовною, близько третини бюджету країни.

Як відомо, медицина, віддана в приватні руки, стає непомірно дорогою і незможні громадяни не в змозі її оплачувати. А це означає, що курс на приватизацію охорони здоров'я, проголошений в Україні, є хибним.

Витіснення громадської охорони здоров'я комерційною медициною не вирішить, а тільки збільшить проблеми основної маси лікарів і пацієнтів,

створить умови для диктату бізнесу в одній з найбільш важливих суспільних галузей. Сьогодні під загрозою саме право громадян на безоплатну медичну допомогу, гарантоване статтею 49 Конституції України.

Закликаємо громадські організації медичного професійного співтовариства, громадянські організації створити об'єднаний фронт боротьби проти антисоціальної медичної реформи, налагодити координацію спільних дій на захист охорони здоров'я України.

Зволікання обернеться втраченими життями тих, хто не зможе заплатити за медичні послуги.

ЦК профспілки працівників
НАН України